

rakennustyöt toimitettaisiin siten, että koulutalo valmistuisi käytäntöön otettavaksi v:n 1935 syyslukukauden alussa, päättäen pysyä aikaisemman päätöksensä perusteluissa mainitulla kannallaan, että koulutalo oli rakennettava valmiiksi syksyyn 1934 mennessä.

Kaupunginkirjaston lukusalien laajentaminen. Kaupunginkirjaston lukusaleissa pulakauden ja sitä seuranneen työttömyyden ¹⁾ kestäessä, varsinkin talvisaikaan, ilmenneen tilanpuutteen poistamiseksi kaupunginkirjaston johtokunta laati ehdotuksen erinäisten lukusalien laajentamisesta siten, että Kallion haarakirjastoon järjestettäisiin uusi lukusali ottamalla käytäntöön nykyään pääasiallisesti varastohuoneena käytetty, n. 115 m²:n suuruinen huone, että Vallilan haarakirjaston lukuhuoneet suurennettaisiin liittämällä niihin kirjaston osakehuoneistoon kuuluva, Vallilan rautakauppa osakeyhtiölle vuokrattu myymälähuone, jolloin saataisiin lisää n. 10 m² lattiapinta-alaa aikuisten ja suunnilleen saman verran lasten lukuhuoneeseen, sekä että Perämiehenkadun lukusali siirrettäisiin Merimiehenkadun varrella olevaan, nykyistä n. 20 m² suurempaan huoneistoon. Kyseisiä laajennuksia varten kaupunginvaltuusto myönsi ²⁾ Opetus- ja sivistyslaitokset nimiseen päaluokkaan sisältyvistä käyttövaroistaan 30,700 markkaa ja samoista varoista 1,800 markan lisämäärärahan kaupunginkirjaston vuokramäärärahaan mainitun myymälän osakevuokran osasuorituksena kehoittaen kiinteistölautakuntaa elokuun 15 p:stä lukien irtisanomaan Vallilan haarakirjastohuoneistoon kuuluvan myymälähuoneen vuokraajan.

Kaivuhuoneen ulkoilmateatterin lakkauttaminen. Kaivuhuoneen ravintolan vuokraaja Osakeyhtiö Kaivuhuone-Brunnshuset aktiebolag nimisen yhtiön anottua vapautusta Kaivuhuoneen ulkoilmateatterin ylläpitovelvollisuudestaan kaupunginvaltuusto päätti ³⁾, että kyseinen teatterirakennus purettaisiin ehdoin, että Kaivuhuoneen ravintolan vuokraaja suoritti kiinteistölautakunnan määräämän suuremman vuokran.

5. Muut kaupungin kiinteää omaisuutta koskevat asiat.

Viemäri- ja vesijohtojen laskeminen Mechelininkatuun. Koska Mechelininkadun Etel. Hesperian- ja Linnankoskenkatujen välisen osan tasoitustyöt kertomusvuonna pääpiirteittäin valmistuisivat myöskin Rajasaaren- ja Linnankoskenkatujen väliseltä osalta, kaupunginvaltuusto päätti ⁴⁾ oikeuttaa yleisten töiden lautakunnan käyttämään tähän työhön varustusta määrähastasta 45,000 markkaa viemäriputkien hankkimiseksi ja laskemiseksi Mechelininkadun Rajasaaren- ja Linnankoskenkatujen väliseen osaan sekä kehoittaa kaupunginhallituksen osoittamaan päaluokan Teknilliset laitokset Vesijohtolaitos nimiseen lukuun sisältyvistä käyttövaroistaan 32,000 markkaa vesijohdon laskemista varten samaan katuosaan.

Kaasulaitoksen uuden painejohdon ja säätäjälaitoksen rakentaminen. Kaupunginvaltuusto päätti ⁵⁾ periaatteellisesti hyväksyä teknillisten laitosten hallituksen esityksen, että kaasunkulutuksen Töölössä sekä kaupungin keski- ja eteläosissa tapahtuneen jatkuvan lisääntymisen johdosta rakennettaisiin Senaatintorin eteläpäähen asennettava säätäjälaitos, jota syötettäisiin suoraan kaasutehtaalta Sörnäisten rantatiehen, Siltasaarenkatuun ja Unio-

¹⁾ Ks. tämän kert. s. 49. — ²⁾ Kvsto 3 p. toukok. 6 §. — ³⁾ S:n 22 p. maalisk. 6 §. —

⁴⁾ S:n 7 p. kesäk. 9 §. — ⁵⁾ S:n 11 p. lokak. 12 §.

ninkatuun asennettavan painejohdon avulla, minkä töiden kokonaiskustannukset nousivat 2,275,000 markkaan. Samalla valtuusto päätti, että kysymys määrärahan osoittamisesta puheena olevaan tarkoitukseen käsiteltäisiin talousarvion yhteydessä.

N. s. momenttireservilaitteen hankkiminen sähkölaitokseen. Kaupunginvaltuuston kaupunginhallituksen valmisteltavaksi palauttaman ¹⁾ n. s. momenttireservilaitteen hankkimista sähkölaitokseen koskevan kysymyksen johdosta kaupungin teknillisten laitosten hallituksen puheenjohtajan ja Ruths ackumulators nordiska aktiebolag nimisen osakeyhtiön välillä käydyt, maksu- ja hankinta-ehdotuksia koskevat neuvottelut olivat johtaneet siihen, että päähankkijaksi tulisi Kone- ja siltarakennus osakeyhtiö ja kokonaiskustannukset oli silloisten kurssien mukaan laskettu 3,258,896 markaksi, mihin tulisi lisää 344,580: 80 markkaa korkomenoja edellyttäen, että hankintasopimus allekirjoitettiin helmikuun 28 p:nä sekä että puolet hankintahinnasta maksettiin v:n 1934 syyskuun 1 p:nä ja loput vuotta myöhemmin. Saatuaan tietää neuvottelujen tuloksista valtuusto ottaen huomioon kaupungin taloudellisen aseman päätti ²⁾ evätä momenttireservilaitteen hankkimista koskevan esityksen.

It. Puistotien leventäminen korttelin n:o 200 kohdalla. Kaupungin saatua ³⁾ IX kaupunginosan korttelin n:o 199 tonttia n:o 20 koskevan asemakaavanmuutoksen hyväksymisen yhteydessä maa-alueen It. Puistotien leventämistä varten mainitun tontin kohdalla oli neuvotteluja jatkettu muidenkin mainitun kadun varrella olevien tonttien omistajain kanssa, minkä jälkeen kaupunginvaltuusto päätti ⁴⁾ hyväksyä kadun leventämistä myöskin korttelin n:o 200 tonttien n:o:t 3 ja 4 kohdalla koskevan kaupunginhallituksen ehdotuksen ⁵⁾.

Korttelin n:o 351 ja siihen rajoittuvien katujen tasoitustyöt. Kaupunginvaltuusto päätti ⁶⁾ hyväksyä Kaarlenkadun pohjoisen osan ja korttelin n:o 350 pohjoispuolella olevan kujan tasoitustyöt, mitkä oli tehtävä, ennenkuin kortteliin n:o 351 suunnitellun koulutalon ⁷⁾ rakennustöihin voitiin ryhtyä, suoritettaviksi varatoimien kaupunginhallituksen määräyksen mukaan. Niinikään valtuusto päätti, että korttelin n:o 351 tasoitustyöt saatiin teettää kaupunginhallituksen määrättävässä laajuudessa varatoimien sekä että molempia kyseisiä töitä saatiin tarpeen vaatiessa suorittaa myöskin kesällä. Vesi-johtokustannukset, 33,000 markkaa, ja kaasujohtokustannukset, 4,000 markkaa, merkittäisiin v:n 1934 talousarvioon.

Hesperian bulevardin leikkikentät. Hesperian bulevardin Runebergin- ja Mechelininkatujen väliseen osaan suunnitellun leikkikentän ⁸⁾ sijaan kiinteistölautakunta puheena olevan kohdan maaston viettävyuden vuoksi esitti järjestettäväksi kaksi eri tasossa olevaa pienempää, 40 × 40 m:n ja 40 × 53 m:n suurista kenttää, sekä että julkista rakennusta varten varattu kortteli n:o 465 toistaiseksi tasoitettaisiin lasten pallokentäksi. Lisäksi lautakunta ehdotti, että mainitun bulevardin Runebergin- ja Töölönkatujen välisen osan suunnitelmaa vaihtelun aikaansaamiseksi muutettaisiin siten, että kadun keskelle järjestettäisiin pienehkö aukio. Kaupunginvaltuusto hyväksyi ⁹⁾ kiinteistölautakunnan yllä olevan perusteella laatiman muutospiirustuksen sellaisin yleisten töiden lautakunnan esittämin muutoksin alueen istutus-suunnitelmaan, että oikopolkujen syntymisen välttämiseksi alueelle lisät-

¹⁾ Ks v:n 1932 kert. s. 27. — ²⁾ Kvsto 8 p. helmik. 7 §. — ³⁾ Ks. v:n 1932 kert. s. 7 ja tämän kert. s. 3. — ⁴⁾ Kvsto 21 p. kesäk. 9 §. — ⁵⁾ Ks. tämän kert. s. 6. — ⁶⁾ Kvsto 12 p. huhtik. 10 §. — ⁷⁾ Ks. tämän kert. s. 18. — ⁸⁾ Ks. v:n 1928 kert. s. 4—5. — ⁹⁾ Kvsto 30 p. elok. 11 §.

täisiin muutamia poikkikäytäviä. Alueella oleva yleinen hevosten juottolaitte oli poistettava.

Hämeentien rakennettavan osan suunnan muuttaminen. Kaupunginvaltuusto hyväksyi¹⁾ Hämeentien rakennettavan osan suunnan muuttamista voimassa olevasta jaotuskaavasta poikkeavaksi Kumpulankadun notkon kohdalla koskevan ehdotuksen, jonka mukaan kaikki tien leikkaamien vuokra-alueiden rakennukset voisivat jäädä paikoilleen ja Hermanni II:n korttelissa n:o 17 sijaitseva tontti n:o 1 jäi kokonaan tien ulkopuolelle.

Erinäisten katuosuuksien päällystäminen. Valtuusto päätti²⁾ tehdä maistraatille anomuksen erinäisten maistraatin suoritettaviksi määräämien Unioninkadun, Laivurinkadun, Kansakoulukadun ja Ruoholahdenkadun katuosuuksien päällystämisen lykkäämisestä tuonnemmaksi.

Kasarmintorin uudelleenpäällystäminen. Helsingin komendanttiviraston esitettyä huonossa kunnossa olevan Kasarmintorin uudelleenpäällystämistä kiinteistölautakunta oli laatinut koko torin järjestely- ja uudelleenpäällystämisehdotuksen, jonka mukaan edelleenkin kielletäisiin torin poikki luoteesta kaakkoon kulkeva ajoliikenne ja tässä suunnassa kulkeva n. 3 m:n levyinen käytävä levennettäisiin 8 m:n levyiseksi sekä Fabianinkadulle johtavan ajotien luoteiseen reunaan järjestettäisiin jalkakäytävä, minkä johdosta kaupunginhallitus ehdotti, että kaupunginvaltuusto hyväksyen periaatteellisesti mainitun ehdotuksen päättäisi, että torin käytävät päällystettäisiin sementtibetonilla ja sen muut osat konekivellä valtuuston vastedes myöntämin määrärahoihin. Valtuusto päätti³⁾ kuitenkin palauttaa asian kaupunginhallitukseen edelleen valmistettavaksi.

Tehtaanpuiston järjestäminen. Tehtaanpuiston kirkon kertomusvuoden syksynä aloitettujen rakennustöiden edistyttyä niin pitkälle, että mainitun puiston järjestely mahdollisimman pian oli saatava lopullisesti ratkaistuksi, kiinteistölautakunta laaditti puiston järjestelyehdotuksen, jonka mukaisesti kirkon itäpuolelle oli suunniteltu kaksi leikkikenttää, n. 22 × 40 m:n ja 27 × 38 m:n suuruista, joista ensinmainitun keskelle ehdotettiin rakennettavaksi lasten kahlaamo; kenttien itäpuolelle oli suunniteltu 49 × 90 m:n suuruinen pesäpallokenttä, jonka paikalla olevaa kalliota louhittaessa kertyvä täyttemaa voitaisiin käyttää puiston keskiosan täyttämiseen kirkon itäterasiihin ja Sepänkatuun kauniisti liittyväksi. Kirkon pääsisäänkäytävälle johtavan tien eteläpuolelle suunniteltu ruohokenttä oli ajateltu hieman puiston pohjoisosaa alemmaksi, mistä johtui, että mainitun tien länsipäähän olisi rakennettava kirkon eteläiseen pengermuuriin välittömästi liittyvä matala tukimuuri. Kirkon länsipuolella olevaan puiston osaan järjestettäisiin ainoastaan puistokäytäviä. Koko suunnitelma oli laadittu laskien Sepänkadun leveydeksi ainoastaan 15 m, sijoittaen urheilukentän ja katukäytävän väliin riittävän leveä ruohokaistale, jolloin katu joskus tulevaisuudessa voitaisiin levenittää vahvistettuun 18 m:n leveyteensä⁴⁾. Kaupunginvaltuusto päätti⁵⁾ hyväksyä kyseisen suunnitelman, mikäli se koski kirkon lähiympäristöä, sekä oikeuttaa kirkon rakennustoimikunnan rakentamaan kirkon pääsisäänkäytävälle johtavan tien tukimuureineen.

Varatyöt. Kaupunginvaltuusto hyväksyi⁶⁾ kaupunginhallituksen toimenpiteen yleisten varatöiden aloittamisesta heti vuoden alussa, jottei niissä vuoden vaihteessa olisi syntynyt pysähdystä, sekä varojen käyttämisestä enna-

1) Kvsto 12 p. huhtik. 12 §. — 2) S:n 20 p. jouluk. 1 §. — 3) S:n 22 p. marrask. 9 §. — 4) Ks. v:n 1929 kert.s. 4. — 5) Kvsto 13 p. jouluk. 16 §. — 6) S:n 25 p. tammik. 24 §.

kolta kaupunginkassasta. Kaupunginhallituksen suunnitelman mukaan suoritettaisiin kevätkauden aikana katurakennusosaston varatoina Tuomarinkylän tien, Rajasaaren, Sturenkadun, Mäkelänkadun, Turuntien, Vuorelantien, Arabiankadun, Messeniuksenkadun, Käenkujan, Koskelantien, Välskärinkadun, Marjaniemen tien ja Eläintarhantien tietyt ja satamarakennusosaston varatoina Arabian rautatien ja teurastamon raiteen rakentaminen sekä Länsisataman korttelien n:ot 24 ja 245, Salmisaaren ja Majakkakadun tasoitus-y.m. työt. Näiden lisäksi kuuluisi varatöihin Herttoniemen rautatietyöt. Katurakennusosaston, satamarakennusosaston ja Herttoniemen varatoissa pidettäisiin yhteensä tammikuussa 1,990 miestä, helmikuussa 2,050 miestä, maaliskuussa 1,840 miestä, huhtikuussa 1,140 miestä, toukokuussa 822 miestä sekä kesä-, heinä- ja elokuussa n. 400 miestä. Yleisenä varatyönä valtuusto hyväksyi suoritettavaksi myöskin Töölön suomenkielisen kansakoulun pihaan tasoittamisen; työn teettämiseen sopivin ajankohta jätettiin kaupunginhallituksen määrättäväksi, joka puolsi sen suorittamista vasta joululoman aikana. Yllä esitetyn työohjelman toteuttamiseksi kaupunginvaltuusto myönsi kaupunginhallituksen käytettäväksi 9,292,000 markkaa yleisiin varatöihin valtuuston määräyksen mukaan varatusta määrärahasta sekä yleisiä satamavaratöitä varten 2,000,000 markkaa tähän tarkoitukseen valtuuston määräyksen mukaan talousarvioon merkityistä varoista sekä päätti lisäksi, että yleiset varatyöt pidettäisiin seisauksissa kesä-elokuun aikana muuten, paitsi, että 100 miestä työskentelisi Tuomarinkylän tien tietöissä, ja että Herttoniemen rautatietöitä saatiin kesä-elokuussa suorittaa mikäli nämä teknillisistä syistä oli välttämätöntä.

Myöhemmin kaupunginvaltuusto myönsi¹⁾ talousarvioon yleisiä satamavaratöitä varten merkityistä käyttövaroistaan 300,000 markan määrärahan Lauttasaarenkadun ja Salmikadun viemärien rakentamiseksi.

Kaupunginvaltuusto päätti²⁾ vielä varatyöohjelmasta poiketen hyväksyä yleisten töiden lautakunnan esityksen, että Arabian raiteen pengerrystöitä ja Lauttasaarenkadun viemäryötä jatkettaisiin kesä- ja heinäkuun aikana, sekä osoittaa niitä varten 450,000 markan määrärahan yleisiin satamavaratöihin varatuista käyttövaroistaan.

Sörnäisten painolastilaiturin korjaustyöt määrättiin myöskin suoritettaviksi varatoina käyttäen 42,000 markkaa yleisiä satamavaratöitä varten varatuista valtuuston käyttövaroista.

Kevätkauden varatöihin oli sittemmin kulunut 9,792,000 markkaa eli 500,000 markkaa kaupunginvaltuuston myöntämän määrän lisäksi, jota paitsi Hietalahden sulkutelakka ja konepaja osakeyhtiölle myönnetty 500,000 markan avustus oli osoitettu kyseisiin tarkoituksiin varatusta talousarvio-määrärahasta. Syksyn tullen oli sen vuoksi käytettävänä ainoastaan 2,008,000 markkaa, mihin tuli lisäksi 820,000 markkaa eli ruoanvastiketöiden määrärahan ylijäämä, ollen mainitut työt lakkautettu. Kaupunginhallitus ilmoitti, edellytyksin, että valtuusto asetti nämä varat sen käytettäväksi, aikovansa syksyllä suorittaa seuraavat aikaisemmin suunnitellut varatyöt: Kristianinkadun tasoituksen ja portaiden rakentamisen sille, Kaarlenkadun, Kaarlenkujan, Turuntien ja Toukolantien tasoituksen, Hämeentien oikaisun sekä Kallion uuden koulutontin louhimistöiden viimeistelyn, jota paitsi kaupunginhallitus anoi saada suorittaa varatyönä Kaisaniemen urheilukentän laajentamisen. Yleisten satamavaratöiden talousarviomäärärahan ylijäämän,

¹⁾ Kvsto 12 p. huhtik. 16 §. — ²⁾ S:n 21 p. kesäk. 19 §.

1,208,000 markkaa, kaupunginhallitus halusi käyttää Salmisaaren ja Länsisataman korttelin n:o 245 tasoittamiseen sekä viemärijohtoon rakentamiseen Salmisaarenkatuun. Osan näistä töistä kaupunginhallitus oli katsonut välttämättömäksi aloittaa jo syyskuussa. Edellä mainittua työohjelmaa noudattaen ja laskien mukaan Herttoniemen satamatoissa ja Hietalahden laivatelakan töissä tarvittavan työvoiman, voitaisiin järjestää työtä 1,100 miehelle syyskuussa, 1,365 miehelle lokakuussa, 1,535 miehelle marraskuussa ja 1,675 miehelle joulukuussa.

Myöntyen kaupunginhallituksen esitykseen valtuusto päätti ¹⁾:

hyväksyä hallituksen toimenpiteen varatoiden jatkamisesta keväällä määrärahaa ylittäen sekä myöntää tarkoitukseen käytetyt 500,000 markkaa yleisiin varatöihin varatuista käyttövaroistaan;

hyväksyä hallituksen toimenpiteen varatoiden järjestämisestä syyskuussa; myöntää edellä mainituista käyttövaroistaan 2,008,000 markkaa hallituksen käytettäväksi yleisiä varatöitä varten;

myöntää hallituksen ruoanvastiketyömäärärahasta 820,000 markkaa sen käytettäväksi yleisiä varatöitä varten;

myöntää hallituksen käytettäväksi yleisiä satamavaratöitä varten 1,208,000 markkaa kyseiseen tarkoitukseen varatuista käyttövaroistaan; sekä hyväksyä Kaisaniemen urheilukentän laajentamisen suoritettavaksi varatyönä hallituksen määrättävänä aikana.

Toimenpiteitä liikenteen turvaamiseksi Kulosaaren sillan itäpäässä. Koska usein tapahtui onnettomuuksia Kulosaaren sillan itäpäässä olevan kaarteiden kohdalla, kaupunginhallitus oli oikeuttanut yleisten töiden lautakunnan heti, käyttäen ennakkolta kaupunginkassan varoja enintään 60,000 markkaa, ryhtymään toimenpiteisiin mainitun kaarteiden loiventamiseksi siten, että sen sisäreunan säde pidennettäisiin 120 m:iin, mikä aiheuttaisi sillan leventämisen n. 62 m:n matkalla enintään 1.4 m, jota varten m.m. oli lyötävä uusia paaluja, sekä kaarteiden eteläpuoleisen ulkokaiteen vahvistamiseksi järjestämällä auton akselien korkuisen nykyisten kaide- sekä erinäisten muiden pylväiden tukeman vahvan suojaparrun. Hyväksyen tämän kaupunginhallituksen toimenpiteen kaupunginvaltuusto päätti ²⁾ v:n 1934 talousarvioon merkitä 60,000 markan määrärahan mainittua tarkoitusta varten.

Pohjois-Käpylän viemäriolojen järjestäminen. Pohjois-Käpylän viemäriolojen järjestämiseksi yleisten töiden lautakunta oli laatinut suunnitelman Käpylän pohjoisosan ja kunnalliskodin alueen, jonka likavesi laski samaan viemärisuuhun kuin pohjois-Käpylän, yhdistämiseksi Kyläsaaren puhdistuslaitoksen viemärialueeseen. Kyseisen suunnitelman, jonka mukaan tulisi rakennettavaksi viemärit kunnalliskodista Intiankadulle, Arabiankadulta Intiankadulle, Intiankadulta Osmontielle ja Käpyläntielle sekä Pohjolan kadulta Arabiankadulle, kaupunginvaltuusto hyväksyi ³⁾.

Helsingistä länteenpäin johtavat uudet tiet. Tie- ja vesirakennushallituksen pyydyttyä lausuntoa Helsingistä länteenpäin johtavien uusien teiden, nimittäin kaupungin alueelta Munkkiniemen ja Tarvon saaren poikki Leppävaaran aseman seutuville vievän tien, sen Tarvon saaren toiselta puolen Jorvakseen johtavan haarautuman sekä kaupungin alueelta Kuusi- ja Lehtisaarten halki Jorvakseen ja Salmisaaresta Lauttasaaren poikki Jorvakseen kulkevien teiden, rakentamisesta kaupunginvaltuusto päätti ⁴⁾ kaupungin-

¹⁾ Kvsto 20 p. syysk. 5 §. — ²⁾ S:n 22 p. maalisk. 12 §. — ³⁾ S:n 12 p. huhtik. 15 §. —

⁴⁾ S:n 11 p. lokak. 7 §.

hallituksen ehdotuksen¹⁾ mukaisesti viitaten siihen, että Salmisaaren rantaan oli rakennettu katu sekä aikaisempiin päätöksinsä jatkaa katuverkostoa Pikku-Huopalahden itärantaan vastapäätä Munkkiniemen sitä kohtaa, johon Kuusisaaren—Lehtisaaren—Jorvaksen²⁾ tai Tarvon—Kilon³⁾ tie mahdollisesti johdettaisiin, ja rakentaa kaupungin alueelle Ruskeasuon—Haagan tiehen liittyvä maantienjatke, lähettää selonteon kaupungista länteenpäin johtavien teiden tarpeellisuudesta kulkulaitosten ja yleisten töiden ministeriölle anoen, että kiireimmiten annettaisiin eduskunnalle esitys tietöiden aloittamisesta kaupungissa ja sen ympäristössä vallitsevan työttömyyden lieventämiseksi.

Lauttasaaren ja Salmisaaren välisen sillan sekä Lauttasaaren halki johtavan maantien rakentaminen. Ennen kuin maan hallitus esitti eduskunnan päätettäväksi, että valtioneuvosto oikeutettaisiin käyttämään työttömyyden lieventämiseen osoitettuja varoja uuden maantien rakentamiseen Helsingistä Jorvaksen, jolloin tie olisi suunnattava Lauttasaaren kautta⁴⁾, kulkulaitosten ja yleisten töiden ministeriö tahtoi saada varmuuden siitä, että Lauttasaaren- ja Salmisaaren välinen silta sekä Lauttasaaren halki johtava osa maantietä tulisivat rakennetuiksi yksityisten kustannuksella⁵⁾. Lauttasaaren yhdyskunta olikin suostunut tähän ehdoin, että sille myönnettiin 1,830,000 markan suuruisen avustus 9,000,000 markaksi arvioituihin kokonaiskustannuksiin, minkä johdosta valtion taholta oli esitetty, että kaupunki ottaisi suorittaakseen sen. Tämän seikan käytännöllistä järjestelyä harkittaessa heräsi ajatus, että kaupunki itse ottaisi suorittaakseen puheena olevan silta- ja tietyön ehdoin, että se sai korvauksen siitä maanluovutuksen muodossa. Aktiebolaget Julius Tallberg osakeyhtiö ja kauppaneuvos J. Tallbergin perilliset tarjosivatkin tällöin yhteisesti vastikkeena sillan ja teosan rakentamisesta kaupungin kustannuksella kaupungille Itämerenkadun pohjoispuolella olevan 19,500 m²:n suuruisen Salmisaaren tehdaskorttelin n:o 781 sekä Lauttasaaren itärannalla sijaitsevan, kaupungin hallussa olevaan Lauttasaaren kaakkoisniemeen rajoitettavan, n. 14 ha:n suuruisen alueen, varaten itselleen oikeuden kantaa Lauttasaaren yksityisten tonttien omistajilta, jotka olivat ilmoittaneet suostuvansa osallistumaan kyseisten töiden kustannuksiin, kohtuullisen korvauksen sekä sopimaan hyvityksestä Lauttasaaren yhdyskunnan kanssa, joka tällaiseen ratkaisuun päästäessä samoin vapautuisi kustannuksista. Kiinteistölautakunnan ja yleisten töiden lautakunnan annettua lausuntonsa asian ratkaisemisesta tällä tavoin ja kaupungin hallituksen neuvoteltua Aktiebolaget Julius Tallberg osakeyhtiön ja kauppaneuvos J. Tallbergin perillisten kanssa asiasta nämä ilmoittivat suostuvansa seuraavaan kauppaneuvos J. Tallbergin perillisten ja Aktiebolaget Julius Tallberg osakeyhtiön sekä Helsingin kaupungin väliseen sopimukseen:

1) Allekirjoittaneet kauppaneuvos J. Tallbergin perilliset luovuttavat täten Helsingin kaupungille maksuttomasti ja kaikista muista rasituksista kuin nykyisistä vuokrasopimuksista vapaana omistusoikeuden n. 14 ha:n suuruisen alueeseen Lauttasaareissa, alueella olevine rakennuksineen, mikä alue sijaitsee saaren itärannalla, pohjoispuolella kaupungin omistamaa saaren kaakkoista nientä, kuin myöskin omistusoikeuden sanotun maa-alueen kohdalla olevaan vesialueeseen, jota pohjoisessa ja etelässä rajoittavat maa-alueen suoraan jatkettut rajat ja idässä kaupungin nykyisen vesialueen raja, tullen tämän rajan pituus olemaan enintään 800 m, sekä vesi-

¹⁾ Kvston pain. asiakirj. n:o 13. — ²⁾ Ks. v:n 1932 kert. s. 33. — ³⁾ Ks. tämän kert. s. 26. — ⁴⁾ Ks. tämän kert. s. 9 ja 174. — ⁵⁾ Ks. v:n 1932 kert. s. 35.

alueella oleviin luotoihin. Samalla he oikeuttavat Helsingin kaupungin vapaasti käyttämään Lauttasaaren poikki kulkevalta maantieltä edellä mainitulle alueelle johtavaa Klarantietä siltä osalta kuin se nykyään on rakennettu, sekä luovuttavat maksuttomasti omistusoikeuden sen jatkeeksi 18 m:n levyiseen tiemaahan alueelle pääsyä varten koko sen pituudelta;

2) kauppaneuvos J. Tallbergin perilliset vakuuttavat täten, ettei Lauttasaaren tekeillä olevaa rakennussuunnitelmaa, mikäli heistä riippuu, uloteta koskemaan Helsingin kaupungille 1) kohdassa luovutettua aluetta, eikä kaupungin oikeutta käyttää hyväkseen aluetta rajoiteta rakennus- tai muilla määräyksillä;

3) kauppaneuvos J. Tallbergin perilliset luovuttavat tai hankkivat korvauksetta tarpeelliset vesi- ja maa-alueet Salmisaaren—Lauttasaaren rakennettavaa siltää ja Lauttasaarelle rakennettavaa Helsingin—Jorvaksen yleisen maantien osaa varten; tien tulee tällöin tasossa seurata insinööri V. Skogströmin laatimaa, kesäkuun 15 p:nä 1933 päivättyä suunnitelmaa;

4) allekirjoittanut Aktiebolaget Julius Tallberg osakeyhtiö luovuttaa täten Helsingin kaupungille maksuttomasti ja kaikista rasituksista vapaana omistusoikeuden Salmisaaren tehdaskorttelin n:o 781, sekä myös sen oikeutensa Salmisaareissa käyttää lauttapaikkaa, joka yhtiölle on annettu Helsingin kaupungin kanssa syyskuun 25 p:nä 1918 tehdyllä sopimuksella;

5) kauppaneuvos J. Tallbergin perilliset ja Aktiebolaget Julius Tallberg osakeyhtiö vakuuttavat, ettei Huopalahden kuntaa eikä Lauttasaaren yhdyskuntaa suunnitellun siltarakennuksen ja maantietöyön johdosta tule rasittamaan mikään sellainen velka tahi muu maksusitoumus, josta Helsingin kaupunki vastaisuudessa tapahtuvan alueliitoksen yhteydessä voisi joutua vastaamaan. Jos kaupunki vastoin tätä vakuutusta kuitenkin joutuisi vastaamaan sellaisesta sitoumuksesta, sitoutuvat he täten kaupunkiin nähden yhteisvastuullisesti vastaamaan siitä;

6) Helsingin kaupunki kustantaa 1) kohdassa mainittujen alueiden lohkaistamisen itsenäisiksi tiloiksi sekä niistä johtuvat tarpeelliset maanmittaus-toimitukset;

7) Helsingin kaupunki myöntää oikeuden tien käyttöön kaupungin alueen läpi Lauttasaaren itärannalle;

8) edellä mainittujen maa- ja vesialueiden luovutusten ja sitoumusten vastikkeena sitoutuu Helsingin kaupunki täten rakentamaan sellaisen sillan Salmisaaren ja Lauttasaaren väliseen salmeen, joka on tarpeellinen, jotta aiottu maantie Helsingin kaupungista Jorvukseen voidaan vetää Lauttasaaren poikki, sekä myöskin rakentamaan tämän maantien Lauttasaarelle tulevan osan sen länsirantaan saakka; Helsingin kaupungin lähemmin määrättäväksi jää sillan rakenne sekä työn suoritus;

9) tämä sopimus tulee voimaan sitten kun Helsingin kaupunginvaltuusto on sen hyväksynyt ja edellytyksin, että valtio on päättänyt rakennuttaa Helsingin—Lauttasaaren—Jorvaksen maantien, jolloin myöskin tämän sopimuksen mukaan luovutettavat alueet vastaanotetaan. Alueiden tähänastiset omistajat vastaavat alueista maksettavista veroista ja rasituksista, mikäli ne ovat ajalta ennen alueiden vastaanottoa;

10) tämä sopimus on tehty kolmena kappaleena, joista kukin asianosaisista on saanut yhden.

Edellä olevan sopimusehdotuksen kaupunginvaltuusto hyväksyi¹⁾ astu-

¹⁾ Kvsto 13 p. jouluk. 10 §.

maan voimaan siten, että Helsingin kaupunki ei olisi velvollinen rakentamaan puheena olevaa siltaa yhdeksää metriä leveämmäksi.

Helsingin—Tarvon—Kilon maantien rakentaminen. Tie- ja vesirakennushallituksen laatimasta Helsingin—Tarvon—Kilon maantien rakentamista koskevasta suunnitelmasta, jonka mukaan kyseisen uuden maantien kaupungin alueelle joutuva osa tulisi kulkemaan Paciuksenkadun jatkeena Pikku-Huopalahden poikki kulkevalle rautatiesillalle, jonka viereen oli suunniteltu rakennettavaksi uusi maantiesilta, ja maantie Munkkiniemen poikki Tarvon saareen ja sieltä edelleen Leppävaaran ja Konungsbölen halki yhtyen Kilon aseman kohdalla vanhaan maantiehen, annettavassa tieasetuksen 15 §:n edellyttämässä lausunnossa kaupunginvaltuusto päätti ¹⁾ huomauttaa pitävänsä ehdotettua tien suuntaa Munkkiniemen alueella vähemmän onnistuneena, koska se ei noudattanut tälle huvilayhdyskunnalle aikoinaan vahvistettua asemakaavaa. Vastaukseksi tie- ja vesirakennushallituksen tiedusteluun puheena olleen maantien jatkeen rakentamisesta ilmoitettaisiin lisäksi valtuuston aikaisemman päätöksen nojalla, että kaupunki kyllä rakentaisi alueelleen joutuvat maantienjatkeet omalla kustannuksellaan ja ettei sillä periaatteellisesti ollut mitään uusien maanteiden rakentamista vastaan.

Maantien rakentaminen Herttoniemen tiellä yleiselle maantielle. Kaupunginvaltuusto päätti ²⁾ kulkulaitosten ja yleisten töiden ministeriölle annettavassa lausunnossa ilmoittaa kaupungin suostuvan Helsingissä vallitsevan työttömyyden lieventämiseksi valtion toimesta suoritettavien Helsingin—Porvoon maantien rakennustöiden yhteydessä omalla kustannuksellaan rakennuttamaan 6 m:n levyisen maantien Herttoniemen tieltä Viikin latokartanon poikki Malmilta Helsinkiin johtavalle yleiselle maantielle sekä yleiseksi maantieksi luovuttamaan sekä tämän että Puodinkylästä tähän risteykseen jo rakennetun tien edellyttäen, että valtio korvauksetta luovutti kyseistä tietä varten tarvittavan Viikin latokartanon maan ja että se samanaikaisesti ryhtyi rakentamaan Porvoon tien Puodinkylän ja Östersundomin välistä osaa tie- ja vesirakennushallituksen esittämän suunnitelman mukaisesti. Lisäksi valtuusto päätti oikeuttaa kaupunginhallituksen lopullisesti vahvistamaan tien suunnan pääpiirteittäin kiinteistötoimiston asemakaavaosaston laatiman yleisasemakaavan mukaisesti.

Uuden siirtolapuutarhan perustaminen. Kaupunginvaltuusto päätti ³⁾ merkitä v:n 1934 talousarvioon 671,000 markan suuruisen määrärahan uuden 65,000 m²:n suuruisen siirtolapuutarhan perustamista varten Herttoniemeen, Kulosaaren kartanon maalle kiinteistötoimiston asemakaavaosaston laatiman piirustuksen mukaisesti. Palstat tulisivat tällöin olemaan entistä suurempia, n. 335—400 m² käsittäviä, joten omistajat voisivat käyttää niitä myöskin kesänviettopaikkoina yöpyen alueilleen rakentamissaan majoissa. Samalla oikeutettiin kiinteistölautakunta ennakolta kuluvana vuonna käyttämään tästä määrästä 200,000 markkaa.

¹⁾ Kvsto 21 p. kesäk. 10 §. — ²⁾ S:n 11 p. tammik. 4 §. — ³⁾ S:n 1 p. marrask. 5 §.